

DÉVA ÉS VIDÉKE.

Társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi heti lap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

(helyben házhoz és vidékre postán küldve)
egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségi irodába Sándor Vidor nevére címzendők.

Kéziratok — melyek vissza nem adtnak — aláírva és bérmentve küldendők be.
Előfizetések, pénzküldemények, hirdetések és nyilttéri közlemények a kiadóhivatalba (Kroll és Társa könyvnyomdájába) küldendők.

Hirdetési díj: egy háromszor hasábozott garmond sor vagy ennek tértértékeért 4 kr.
Többszöri hirdetéseknek árkedezmény.

Nyilttér: soronként 15 kr.

Hirdetési és nyilttéri díjak előre fizetendők.

A tanítók fizetésének minimuma.

A képviselőház asztalának szőnyegére a polgári házasságon kívül aligha került egy-hamar az állam belterjes fejlődésére nézve nagyobb fontossággal bíró kérdés, mint a tanítók fizetési minimumának megállapítása.

Ha tanítóink existenciális viszonyait más európai államok tanítóiéval szemben párhuzamba állítjuk, valóban csodálkozunk kell azon, mikép tudott egy kulturállam annyira megfélekedni arról a kérdéstről, mely a modern korban minden előre törekvő és nemzeti jellegét megőrizni akaró, népének prosperálását óhajtó ország egyik legfőbb gondját képezi és kell hogy képezze.

Másfél éve annak, hogy a közoktatási miniszter a felekezeti tanítók anyagi helyzetének javítását célzó törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé, melynek kérdése most végre-valahára ha nem is teljesen kielégítő, de a haladás szempontjából mégis méltányolható megoldást nyer, mert valamicskét könnyíteni fog azon a terhen, mely a társadalom mondhatni leghasznosabb tagjainak vállaira nehezedett.

A felekezeti tanítók tudvalevőleg kérvényt intéztek a kormányhoz az iránt, hogy a jelenlegi nehéz megélhetési viszonyok tekintetbe vételével a tanítói fizetés minimuma 600 frtban állapíttassék meg.

A kormány azonban nem mutatkozott hajlandónak a kérés teljesítésére, azzal indokolván a megtagadást, hogy ezáltal az államkincstárnak évente 4 millió forint kiadási többlete származna, a mit a kedvezőtlen finansziális viszonyok között hordozni nem birna; kilátásba helyezte azonban, hogy azon tanítók fizetése, mely a 300 frtot nem éri el, erre a minimumra fog kikerekítettetni.

Ezzel ugyan korántsem lett volna megoldva ez a nagy horderejű probléma, ha a

nemzeti, függetlenségi és 48-as párt képviselői közül sokan föl nem karolják az ügyet s helyes érvekkel be nem bizonyítják a tanítók anyagi helyzete nagyobb aránybani javításának égető szükségességét, mely akció azt eredményezte, hogy a szabadelvű párti képviselők f. hó 26-iki értekezletén elfogadtatott Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszternek a törvényjavaslat-hoz benyújtott két módosítványa.

Az első módosítvány a minimumra vonatkozik, mely szerint az iskolai főhatóság kívánóságára a törvényben megállapított feltételek mellett a 300 frt minimumon felül a tanítói fizetésnek 400 frtig való kiegészítésére is lenne segély nyújtható. A másik módosítvány a korpótlekok alkalmazásának kiterjesztését célozza, olyanformán, hogy a törvényszerű minimumon felül minden tanító 30—30 frtnyi ötödéves korpótlekban részesüljön.

E szerint tehát egy oly tanítónak, kinek 300 frtnyi fizetését az iskolai főhatóság 400 frtra emelni kívánja, 5 évi szolgálat után kilátása van 430, tíz évi szolgálat után 460 frt fizetésre s így tovább.

Bizony még ez is nagyon szerény díjazás kulturális érdekeink előharczosainak, s kivált egy 4—5 vagy még több családtaggal bíró tanító — ha tisztán keresetere van utalva — bajosan tudja azt ugy beosztani, hogy családját társadalmi állásához méltóan tudja fenntartani s ugyszólva csak ama szükségeseket tudja azzal megszerezni, melyek családjának létföltételét képezik.

Ha a tanítók jobb díjazásban részesülnének, nemcsak ezek anyagi, hanem az állam kulturális érdekei is elő lennének mozdítva, mert a nemes hivatáshoz aránytalanul csekély díjazás a mellett hogy elidegeníti a tehetségebb ifjakat a tanítói pályától, még a jelenleg ezen a téren működők ambícióját és ügy

buzgóságát is jelentékenyen csökkenti a társadalom hátrányára.

Hogyan is követelhetni egy különben megfelelő képzettséggel bíró néptanítótól, hogy nagy hivatását ügybuzgóan, lelkiismeretesen teljesítse, a midőn a megélhetés gondjai fészkelnek agyában? Lelkiismeretesen teljesített munkát csak attól várhatunk, kinek nem kell folytonosan a megélhetés kérdésével foglalkoznia.

Nem szükséges, hogy tanítóink anyagi helyzetét a németországiakéhoz viszonyítsuk, mely állam először ismerte föl a tanítóknak az állam intellectualis fejlődésére s a nemzeti jellegnek a fokozatosan haladó műveltséggel párosított conserválására nézve nagyfontosságú jelentőségét, mely államban a kezdő tanítóknak a szabad lakáson kívül évi 1000 márka (600 frt), a huzamosb idő óta szolgálóknak pedig 1600 márkányi fizetés van rendszeresítve; — vegyük csak Romániát, a szomszéd kis államot, melynek kulturális fejlődése — és mondhatni páratlanul rohamos fejlődése — csak 1861-től datálódik s mely a falusi tanítók minimumát 432 frtban (1000 frank), a városiakét pedig 1080 frtban állapította meg; vagy vegyük a horvát társországot, hol a fizetési minimum 400 frt, s ezekből az adatokból levonhatjuk a tanügyi viszonyaink kedvezőtlenységére vonatkozó szomorú konzekvenciákat.

Mindamellet nem szabad zúgolódnunk a tanítók fizetésminimuma kérdésének illetően megoldása felett, mert habár nem felel meg teljesen tanítóink várakozásának, tekintetbe keil vennük, hogy 5000 olyan tanító nyomorúságán lesz könnyítve, a ki eddig 300 frt fizetést sem kapott s hogy ezáltal meg van téve az első lépés a tanítók legégetőbb bajainak sanálására.

„DÉVA ÉS VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Kolcz vár regéje.^{*)}

Voltál-e már, jó gyermekem,
A bájoló szép Hátszegen?
Ha nem voltál, a képelem
Gyors szárnyain jer most velem.

Jer édes, jer, vezetlek én,
S amig járunk a völgy ölén,
S búbajos kép mosolyg feléd:
Mondok egy szép tündérregét.

Hol a hófödte Retyezát
Alkotja Erdély ős falát:
A szirt fokán még láthatod
Kolczvárából a bús romot.

Most pusztá rom, de hajdanán
Fényes lak állt a szirt fokán.
Szép Kendefy Ilonka itt
Töltötte boldog napjait.

A mit kívánt a szív, a szem,
Adott a sors bőségesen:
Az ifju hős férj oldalán
Több vágya már nincs is talán.

Ezen tündéres regét szerző engedélyével „Az én ujságom“ után közöljük, hol gyönyörű képpel jelent meg. Mint megyénknek vonatkozó, bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat. Szerk

Vig örömtől zengett a vár;
De hajh, egyszer a vad tatár
Orozva szállt a vár alá
S Ilon férjét elhurcolá.

Azóta nap ha megy, ha kel
A jajra csak bús jaj felel.
A pusztá vár élettelen.
Ilonka már reménytelen.

Hiába süt a napsugár,
Hiába zeng a kis madár,
Tavasz ha nyit, mind hasztalan,
Ilonka csak sír untalan.

De im, egyszer bús éjjelen
Egy szép tündér csak megjelent:
Léptén a zaj nem hallható,
De ajkán így zendül a szó:

„Ilonka! Mért sírsz untalan?
A köny, a bú mind hasztalan...
A lánczokat, hidd meg szegény, —
Nem oldja meg férjed kezén...“

„Dolgozz, Ilon! A szorgalom
Nyomába kél a jutalom.
Henyélve csak elhagy a hit,
A munka éltet, boldogit.“

„Dolgozz! Ne hagyj el így magad...
Ha majd lesz annyi aranyad,
Hogy férjed börtönéig ér,
Kinyilik az, csak higyj, remélj...“

Ébred Ilon, de kit se lát,
Am hallja a tündér szavát,
Távolból is mind zeng a szó,
Álom e vagy édes való?!

„Legyen álom, legyen való:
Óh, az olyan vigasztaló...
Intó szavad én istenem,
Óh, adj erőt, hön követem!“

És dolgozik a szép Ilon,
Munkás kezén nő a vagyony;
Szívében is csak nő a hit,
A munka éltet, boldogit.

Egész napon jó és megyen,
Új élet foly völgyön, hegyen:
És lón megint, miként vala,
A völgyi nép jó anygala.

Sőt estve sem ül tétlenül:
Guzsajt ragad, erkélyre ül;
Orsója perg, a mélybe száll,
És egyre nő rajt a fonál.

Miért nem boldogul a magyar iparos?

(Folyt.)

Hála a Gondviselésnek, nemzetünk még eddig a tökéletesedés nagy célja felé való törekvésében nem gátoltatott meg ily veszélyes elemek által s hogy ettől továbbra is örökre mentve legyen, az egyedül a mi józan, higgadt gondolkodásunk s igyekvő munkásságunktól függ. A veszélyes izgatók nálunk is próbálkoznak időnként, de népünk józan gondolkodása, erős ragaszkodása a nemzeti becsülethez, mindannyiszor ajtót mutatott nekik s halad a nép és én hiszem, ezután is tántoríthatatlanul fog haladni a becsületes munka ösvényén, mely a kényszerűség, nyomott helyzetünk járma alatt ha nem tövistelen is, de mégis falkaszt olykor-olykor örömvirágokat.

Az eddig mondottakra azt mondhatnák, hogy tulajdonképpen nem is illepek azok a felvetett kérdés megfajtásának keretébe. Én pedig azt állítom, hogy igen is, belé illenek. Mert hogy valaki választott pályáján becsülettel megálljon, előhaladva boldog legyen, ahhoz első és fő-kellék a jó és szakszerű nevelés.

A mi gőzerővel haladó korunk pedig, fájdalom, nagy hiányával van még a szakiskoláknak. De nem is lehet kívánni, hogy évszázadok mulasztásai néhány évtized alatt helyrephatók legyenek.

A felismert bajokat, ha lehet, saját erőnkől hársuk el, s ha nem lehetne: a felsőbb hatóságok előtt leplezetlenül föltárni s az általunk helyesnek vélt gyógymódot is ajánlani s a szükséges áldozatokat is meghozni ne mulasszuk el.

Csakis így remélhetjük, hogy az ipar és kereskedelem fejlesztésére megkivántató szakiskolák szaporodni, az ezekből kikerült ifjak azokat virágzóvá tenni s ekként a köz- mint magánboldogságot megteremteti képesek lesznek.

Ezek előrebocsátása után áttérek azon bajok felsorolására, melyek — a jó nevelés és szakszerű kiképzés mellett is — iparosaink boldogulását nagymértékben hátráltatják.

Ily baj először is az *ipartéren való kontárkodás*. Mióta országos törvényünk a czéhrendszert, melynek minden hiánya mellett is oly sok jó oldala volt — eltörölte s a szabadipart életbeléptette, azóta a kontár-iparosok az ország minden zugában gombamódra teremnek. Ezek az iparfejlődésnek valóságos ellenségei s általuk nem az ipartörvény által elért remélt nememes verseny, de a legnagyobb mérvben elítélendő kenyéririgység lépett a küzdőterre.

A régi rendszer mellett a tanoncoknak 3—4—5 évi gyakorlat után bizonyosságot kellett tennie a mesterségben való jártasságáról s csak a czéhtársulat előljáróinak jóváhagyott bírálata alapján adatott meg neki a felszabadulási engedély, mely jogot adott neki arra, hogy legalább 5—6 évig gyarapítsa a választott iparág körüli tudományát a vándorlás által, s ha az ország nevezetesebb városaiban megfordult s ezután úgy magaviseletéről, mint munkájáról dicséretes bizonyítványt mutatott fel, akkor engedtetett meg neki az

ugynevezett remekelés, vagyis egy iparcziknek hibátlan elkészítése, melyen hónapokon át dolgozott s a mellett hogy legénykori keresményét ráköltötte, mindennap szoros felügyelet alatt dolgozott, hogy valakinek tanácsát vagy segélyét föl ne használja, aztán tüzetesen úgy megvizsgálták azt a czéhtársulat tisztos előljárói, hogy a remekmű készítője csakugy izzadt bele.

Ha aztán — még a legsikerültebb munka is — temérdek gáncoskodás után elfogadtatott remekül, bizonyos összeg pénz lefizetése mellett fölvétetett a nemes, nemzeti czéh kebelébe s mindaddig, míg utána más nem jött, iparczikkeivel az áruló helyen mint utolsó foglalt helyet, s ha csak egy szóval is magához próbálta csalogatni a vevőt, büntetést kapott s ezenfelül a czéh szolgálja volt egy évig s mint ilyen, a czéhmasternek feltétlen engedelmességgel tartozott.

Az ifjabb nemzedék előtt nagyon szigorúnak látszó intézkedések voltak ezek, de ha komolyan megfontoljuk, következményeikben nagyon áldásosak.

Áldásos volt magára az iparosra, mert tudta, hogy ha ő becsületesen nem viseli magát, ha a leg-tökéletesebb munkát nem allítja elő, nem lehet tagja azon testületnek, melyhez úgy ragaszkodott, melynek tagjait a testvéri, a közös érdek iránti meleg vonzódás oly elválaszthatatlanul összetartotta.

Nem volt nagyobb megszegyenítés az ifjura nézve, mintha az atyamester komoly hangon figyelmeztette legkisebb hibájára; ha pedig arra került a sor, hogy a czéhmaster vonja kérdőre mulasztásáért, akkor szeretett volna a föld alá bújni, mert a kit a czéhmaster megpirongatott, annak a becsülete csorbát szenvedett.

Hogy ez így volt, tanuim lehetnek azon polgártársak, kik a régi czéhrendszerben növekedtek fel. — Hogy miként van ma, azt hosszasan magyaráznom felesleges. A mostani ifju két-három évig tanul azt a mit, aztán felszabadul, vált a szolgabírói hivataltól iparjegyet, leül, dolgozik, míg ki nem ismeri a fogyasztóközönség, el is adja jó áron hitvány készítményeit, aztán ha felismerik, elmélik s átkozza az embereket, kik oly válogatóságok lettek, aztán ott hagyja a műhelyt, pintlit vesz a nyakába s mint szerencsétlen, kórházból kijött s ki tudná mily ügyes és ügyetlen kifogásokkal bebarangolja az országot s mivel irtózik a becsületes munkától, később éhgyomorral kóborogni, mintsem kezemunkájával kiérdemelni a mindennapi kenyéret. Az ilyen elősídi teremtmények lesznek aztán nemcsak az ipar megölői, de a társadalom vámpirjai is. Az ipartörvénynyel ki lett szorítva a magát sok tekintetben túlélt czéhrendszer, de tág tere nyílt egyszersmind az ipartéren működők felületes kiképzésének.

Az ipartársulatokat egygyé kellene forrasztani, hogy egyiknek akarata az legyen, a mi a másiké, mert csak egyesített erővel érhetnek el valamit.

(Folyt. köv.)

IGAZSÁGÜGY.

Bűnügyi tárgyalások

1893. május 8-án:

Felső-nyiresfalvi Bodics Ilyána ellen a Bárbony József kárára elkövetett lopás büntette, — tor-dosi Kis János a Józsié ellen a Muntján, Nikuláé sérelmére elkövetett súlyos testi sértés vétsége, — valisorai László György és társa ellen a Huh Mihály luj Petru kárára megkísérlett zsarolás, — vályabródi D o j k a Juon luj Miklea ellen a Fodor Tanaszie lni Nikulae sérelmére elkövetett súlyos testi sértés büntette, — hobina-várhelyi P o p e s z k Petru és társa ellen a Reissfeld Móríc kárára elkövetett lopás, — alsó-bonczási G a i n a Lidia ellen a Boldea Gosztin kárára elkövetett lopás büntette;

május 9-én:

szántóhalmi A l m o s á n Juon ellen a P o p a Nikuláé kárára elkövetett lopás büntette, — alsó-nyiresfalvi P e t r e s z k Juon luj Mójsze és két társa ellen Lezerony Solomon kárára elkövetett lopás, — liva-zenyi lakos K u l i k József a Zsokán Valér sérelmére elkövetett hatóság elleni erőszak, — romoszi Dregán Juon luj Nikuláé ellen az Emerich Mihály sérelmére elkövetett súlyos testi sértés büntette, — kulyesi K ö z s á n Román ellen a Negrilla Juon luj Mitu sérelmére elkövetett súlyos testi sértés, — dédácsi P e p e n á r Avram ellen a Magureán Gyorgye kárára elkövetett orgazdaság büntette, — petrosényi D e m e t e r Lajos a Spitzer Fábán és két társa kárára elkövetett 3 rendbeli lopás büntette, — piskii lakos D o m b r a i Pap János ellen az Oregyan Juon kárára elkövetett lopás;

május 15-én:

petrosényi lakos H o f f m a n Lajos ellen a Both Mihály személyén elkövetett szándékos emberölés büntette, — Kosesdi Sz á v Alexandru ellen a Veczán Nikuláé személyén elkövetett szándékos emberölés büntette, — malomvázi M u n t y á n Juon ellen a B e r n á t Jozsif személyén elkövetett halált okozó súlyos testi sértés, — vajda-hunyadi lakos Tomulus János ellen a Bucsí Lászlóné kárára elkövetett lopás büntette miatt,

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Rendszabályok a roncsoló toroklobb ellen.

Az ország számos vidékén részben szórványosan, részben járványosan uralgó roncsoló toroklobb terjedésének meggátlása céljából a belügyminiszter a következő rendeletet bocsátotta ki:

1. Minden roncsoló toroklobban történt megbetegedés, a betegség megállapításától számított 24 órán belül szigorú büntetés terhe alatt bejelentendő a hatóságnál.

2. A ház vagy lakás, melyben a betegség előfordult, a rendőrség által vörös czéduával megjelöltetik. E figyelmeztetéssel az illető háznak vagy lakásnak látogatása szigoruan tiltatik.

3. Oly házból, hol toroklobban szenvedő gyermek van, a többi gyermeknek iskolába, vagy más családokhoz járni nem szabad s a család felnőtt tagjainak is tiltatik nyilvános helyek, mint kávéház, vendéglő, kocsma stb. és magánházak látogatása.

4. Az egészséges családtagok, az ápolásra hivatottak kivételével, a betegtől a lehetőségig elkülönítendő.

5. Roncsoló toroklobban elhaltak hullái mielőbb és pedig kizárólag kocsin szállíttassanak a temetőbe, a gyermekkoporsóknak a szokásos öben vagy kézben való kivitele a legszigorubbant tiltatik. Nemkülönbön különös figyelem fordítandó arra, hogy ily temelésnél a gyermekek semmi szín alatt részt ne vegyenek s a temetkezések a nyilvánosság teljes kizárásával menjenek végebe.

6. Nedves, nyirkos és sötét lakások gyökeres kiszáritásáról — és hogy a lakás elég friss légáramlat mellett elegendő világosságot is nyerjen — gondoskodni kell.

7. A roncsoló toroklobb mérge az emberi szervezeten kívül különösen tejben igen szaporodván, járvány idején oly háztól, hol a családban diphteritikus beteg van, a tej elárúsítása szigoruan tiltatik.

A roncsoló toroklobbnak petroleummal való gyógyítása nagyon elterjedt a székelvöldön s a legtöbb betegedési eseteknél igen sikeresnek bizonyult. — A gyógymód abból áll, hogy a beteg gyermekek diphteritis-gombás torkát petroleumos ronggyal többször kitörlik, mely műtét után rövid időre a baj teljesen megszűnik.

Hetyei Gábor.

A nép, mely ott a völgyben él, —
Csodás dolgot susog, beszél:
Ugy látja, hogy éjfélt után
Tündér nő ül a vár fokán.

Orsója perg, föl és leszáll,
Rajt' tündöklő arany-fonál:
Fényes, csodás a látomány:
Aranyt fonó tündér-leány . . .

És száll a hír, Ilon pedig
A szép regén gyönyörködik.
Ilon, Ilon! Figyelj s reméj:
A völgyi nép valót beszél . . .

Orsód a mint pereg le s föl
Nézd, mint ragyog, mint tündököl . . .
Éjfélt után a mit fonál,
Arannyá vált a len-fonál . . .

Bámul Ilon s töprenkedik,
A multakon elmélkedik;
Szívébe száll örömsugár:
Tündér szavát most érti már.

Tündérleány, aranyt fonó,
Most még többször ott látható;
S csak nő a szép aranyfonál,
Nagy földeket beérne már.

S csak nő a szép aranyfonál,
Minden lenét fölfonta már:
S hogy a végső szátra kerül,
A szép Ilon elszenderül.

És álmodik, és álma szép,
Bűvös-csodás tündéri kép:
Arany-lepét repülni lát,
Mely elragadja orsáját;

S ereszti ám, a mint halad,
Maga után a fonalat,
S leng a légben, mint napsugár,
A tündöklő aranyfonál.

És messze-messze napkelet
Felé megállt egy vár felett:
Zord börtön az s csak lopva jár
Mélységébe a napsugár.

Az álom fényes ablakán
A szép Ilon csak látja ám,
Hogy a kis lepke hirtelen
A vaskapu zárján terem.

S lehull a zár, — ezer darab . . .
És im kilép az ifju rab,
És az aranyfonálra lép,
S jó mind elébb, mind közelébb.

Jó gyorsan, mint a gondolat,
Im itt van már Koleczvár alatt . . .
Már hallja is lépte zaját . . .
Nyitják az erkély ajtaját . . .

Kilép azon szép csendesén,
Szemét befogja édesen . . .
Ébred Ilon, és felsikolt:
Előtte ifju férje volt.

Ujdonságok.

— **Báró Szentkereszty György** megyénk főispánja e hó 4-én meglátogatta Hátszeg városát, mely alkalommal megtekintette a leányiskolát is hol a kerületi esperes-plébános Piringer és a városi hatóság küldöttsége fogadták.

— **Athelyezések.** Lázár Albert, a dévai polgári körökben általánosan ismert és kedvelt honvéd-főhadnagy — mint sajnálattal értesülünk — a 21 ik ezred 2-ik zászlóaljához Nagy-Enyedre helyeztetett át. — Regézi Mihály államvasuti hivatalnok Berzováról Dévára helyeztetett át.

— **Halálozás.** Idősebb Csatt János, Csatt György dévai törvényszéki bíró édes atya f. hó 3-án rövid szenvedés után meghalt, 73 éves korában.

— **Elhunyt:** Szöcs Gerő, a kovásznai ref. egyház lelképásztora, Szöcs Sándor dévai ref. lelkész öcsese, ápril hó 29-én Budapesten — hol gyógyulást keresett — élete 31-ik és papságának 4-ik évében.

— **Dr. Vizoly Zakariás** pancsovai főgymnasiumi tanár, ki az itteni főreáliskolának is volt a német és francia nyelv tanára, életének 45-ik, tanárkodásának 17-ik évében Pancsován meghalt. Halála általános részvétet keltett.

— **Baritiu György,** az erdélyi román hírlapirodalom megalapítója s a román közélet kimagasló alakja f. hó 4-én meghalt Nagyszebenben. Temetésére küldöttségek érkeztek Budapestről, Bécsből, Gráczból, Bukarestből stb. s résztvevő táviratok Európa több államából a román coloniáktól.

— **Népkert megnyitás** A dévai közönség egy régi obaja teljeseedett be e hó 4-én a népkertnek (volt magna Curia kertje) a közönség részére díjtalanul való megnyitásával, mely — habár még nem felel meg teljesen a kívánalmaknak — az enyhébb évszakok alatt kellemes üdülési és szórakozási helyül fog szolgálni. Eddig csak a vársétányra voltunk utalva, melyet azonban, fáradságos voltánál fogva, a hölgyközönség nem szívesen keresett föl s az előhaladott koruak, kiknek leginkább szükségük van az üdülésre, egyáltalában nem vehették igénybe; ezenkívül még az apróbb gyermekek biztonságának szempontjából is meglehetősen veszélyes volt. Ezért hát üdvözljük a derék eszme megvalósulását.

— **Sörcsarnokot** nyitott meg Schwarz Zsigmond vasuti vendéglős a népkertben május 4-én jó cigányzene mellett. A sör s az étkek minősége, valamint a vendégek kiszolgálása kifogástalan volt. Az égből hulló áldás ugyan csökkentette a vendégek számát, ezt a körülményt azonban egy kis babonával kedvező omennek tekintheti a vendéglős.

— **Talalt tárgyak.** Zselezny Ernő helybeli műkertész f. hó 5-én Szászvároson időzése alkalmával a vasuti állomás közelében egy kopott, primitív készítésű bőrszerszényt talált, mely egy ausztriai bélyeggel ellátott, román nyelven Algyógyra címzett levelen kívül 2 f. 36 krnyi aprópénzt is tartalmazott. A megtaláló ez uton is felhívja a kárvalott figyelmét.

— **Egy holttestet** huztak ki a Marosból f. hó 4-én. A hullán levő ruháról ítélve a földműves osztályhoz tartozott, kinek kilétét eddig megállapítani még nem sikerült.

— **Új vasuti menetrend.** Az államvasutak igazgatósága f. évi május hó 1-től kezdődőleg az államvasutak hálózatához tartozó vonalokon egy az előbbi-től lényegesebben eltérő nyári menetrendet állapított meg, melyből mint a helyi forgalmat közelebről érintő adatokat, kiemeljük a következőket: **A budapest—arad—tövisi vonalon** a gyorsvonatok Budapest és Szolnok között nem a kolozsvári gyorsvonattal egyesítve, hanem azoktól elkülönítve fognak Bpest kel. p. udvar és Arad között közlekedni Budapest k. p. udvarról Arad—Tövisre jelenleg este 9 óra 30 perckor induló személyvonat 30 perccel később, vagyis éjjel 10 órakor fog indulni és Aradra reggel 6 óra 10 perc Tövisre pedig d. u. 1 óra 20 perckor érkezik. Tövis—Aradról jelenleg reggel 5 óra 50 perckor Budapestre érkező személyvonat, Tövisről d. u. 1 óra 35 perc, Aradról este 9 óra 45 perckor fog elindulni és Budapest kel. p. udvarra reggel 6 óra 30 perckor érkezik. Végül Déva és Tövis között mindkét irányban egy-egy új vegyes vonat helyeztetik forgalomba. Ezen új vonat Dévaról reggel 5 óra 18 perckor, Piskiről csatlakozásban Vajda-Hunyadról, reggel 5 óra 45 perckor, Gyulafehérvártól reggel 7 óra 41 perckor indul és Tövisre d. e. 8 óra 18 perckor érkezik, a hol csatlakozik a gyorsvonathoz Brassó felé; az ellenvonat pedig Tövisről, csatlakozással a gyorsvonathoz Brassó felől, este 8 óra 25 perckor indul és Gyulafehérvárra este 9 órakor, Dévára éjjel 11 óra 21 perckor ér-

kezik. **A piski—vajda-hunyadi vonalon** Piskiről reggel 6 óra 15 perckor induló és Vajdahunyadra reggel 7 óra 13 perckor érkező, valamint Vajdahunyadról d. e. 9 óra 38 perckor induló és Piskire d. e. 10 óra 25 perckor érkező tehervonat személyszállításra rendeztetik be. Piskin az előbb említett vonat Gyulafehérvár és Dévaról, az utóbb említett vonat pedig Gyulafehérvár és Petrosényra közvetít csatlakozást.

— **Baritiu György** a román akadémia elnökének temetésére, mint levelezőnk írja, Hátszegen lakó veje megszólaltatta mindhárom templomban a harangokat. Baritiunak különben Hátszegen nagy hire van, különösen a pár évvel ezelőtt ott lefolyt nagygyűlés idejéből.

— **Betörés.** Löbl Mór fehérvári ékszerész kirakatját e hó 3-án viradóra eddig ismeretlen tettesek feltörték s onnan 71 drb. gyémánt és brillant gyűrűt, 13 drb. aranyláncot s több karperezet elloptak.

— **A gyulafehérvári gymnasisták »vándor-egylete«** élén Dr. Csemy Béla tanár-igazgatóval ápril 29-én kirándultak Piskire, hol megkoszorúzták a 48-ban el-esett honvédek síremlékét s megtekintették a műhelyeket, mindenütt a legszívesebben fogadtatásban részesülve. — Majd Vajda-Hunyadra rándultak a vár s telep megtekintésére. Innen Hátszegre mentek, hol Piringer esperes-plébános üdvözölte és vendégelte meg őket. Megtekintették továbbá Várhelyet, Gyalárt és a govasdái vasbányákat, mindenütt jó fogadtatásban részesülve. A kirándulás élményeinek megírására egy kis díj lett kifizetve.

— **A kolozsvári állami tanítóképzede** önképzőköre által Doér Gergely képezdei zenetanár vezetése alatt f. hó 7-én fog megtartatni szép és változatos programmal az önképzőköri zárünnepély.

— **Jókai jubileumához.** Jókait újabban Kecskemét, Rimaszombat és Székesfehérvár választotta meg díszpolgárának. Itt egy utcát is elneveztek Jókai nevére. — Zala György fővárosi műtermében most készül Jókai Mór legujabb mellszobra, melyet maga a nagy költő rendelt meg a művésznél, hogy jubileuma alkalmával legyen mivel kedveskednie az őt üdvözlő testületeknek. — A »Magyar Bazár« szerkesztősége felhívást intéz a magyar nőkhöz, hogy Jókai Mór 50 éves irói jubileuma alkalmából egy szmirnai szőnyeggel ajándékozzák meg, a mely szőnyegnek minden kockáját más-nás hölgy készíti. A munkára már eddig is sokan vállalkoztak.

— **Az ezredéves orsz. kiállítás** elhelyezésére beérkezett pályamunkák elbírálására kiküldött jury szakbizottsága már befejezte a bírálatot s legközelebb terjeszti elő erre vonatkozó jelentését.

— **Az orsz. tornaversenyre,** mely május 21. és 22-én fog megtartatni a fővárosban, az ottani tanítézetekből eddig összesen 1160 növendék jelentkezett a részvételre. A vidékről meg alig 800 növendék jelentkezett. A közoktatásügyi ministerium a mult héten már szétküldte az összes utasításokat és versenyszabályokat.

— **A nikkell 10 és 20 filléres** május elsején forgalomba bocsátottak, minek következtében a 10 és 20 krajczárosok bevonatnak az állampénztárba. Az új ezüst egy-koronások pedig — melyeknek forgalomba bocsátása egyidejűleg a nikkelpénzekkel volt tervezve, csak május 15-én lesznek kibocsátva.

— **Árvapénzek kamatlábának leszállítása.** A pénzügyministerium vezetésével megbízott miniszterelnök valamennyi pénzügyigazgatóságához és a gyámoltak és gondnokoltak pénzeinek kezelésével megbízott valamennyi állami pénztárhoz rendeletet bocsátott ki, mely szerint a gyámoltak és gondnokoltak az árvaszékek által kamatozó letétként a kir. adóhivatalokba szállítandó és itt kezelendő tőkepenzeiktől az államkincstár által fizetendő kamat a tőke négy százalékában van megállapítva, oly formán, hogy kamatlábbá az említett kamatjövdelem után törvény szerint járó tőke-kamatadó és általános jövedelmi pótdadó betudatván a kamatélvezők az adók fizetése alól fölmentve legyenek. Ezzel az intézkedéssel kapcsolatban, a hatósági árvapénztárak a kir. adóhivataloknál elhelyezett tőkéből eredő kamatjövdelemnek adó alá való bevalóságától fölmentetnek. Az ezeknek a kamatozó letéteknek kezelésére nézve fennálló rendeletek egyébként változást nem szenvednek.

— **Gyűjtőperselyek az iskolában.** Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi minister az ország valamennyi tanfelügyelőjéhez rendeletet intézett, melyben tudatja, hogy a vezetése alatt álló mindennemű elemi nép-, felső nép- és polgári iskolákban, képezdei iskolákban és felsőbb leányiskolákban gyűjtőperselyek helyeztetendek el. A begyűlt pénz felerészben a helybeli szegény iskolás gyerekek segélyezésére, felerészben pedig a tanítók Eötvös-alapja, a ta-

nitók árvaegylete és a Mária-Dorottya egyesület javára fordítandó.

KÜLÖNFÉLÉK.

Piros tojás a csárnak. Londonba érkezett hírek szerint a czárt furcsa piros tojással lepték meg Livadiában. Szobájában egy gyönyörű piros tojást talált, melyben aztán két halálfejre s egy miniatür kis ezüst törre akadtak s végül egy papírszeletkére, melyen ez volt írva: »Krisztus föltámadt, mi is föltámadunk!« Természetes, hogy a nihilisták lepték meg a czárt ezzel a kedves ajándékkal.

— **Dowe búbanata.** Dowe, a mannheimi szabó, a ki darab idő óta egyike a leghiresebb és legtöbbet emlegetett férfiaknak, alkalmasint nagy búbanatban szenved jelenleg. A szegény szabó, aki nagyszámu familiával együtt ugyancsak nagy nyomorban élt, tudvalevőleg kitalált egy olyan ruhaszövetet, melyet nem jár át a golyó. A jó szabó bizonyára milliókról álmodozott, tapasztalván, hogy találmányának a hire micsoda hűhót kelt Európaszerte, de a német kormány kijelentette neki, hogy nem alkalmazhatja a páncélt, mert annak az előállítása igen drága.

Manchestertől Londonig golyón. Egy előkelő londoni fiatal ember vállalkozott arra, hogy Manchestertől Londonig az utat, a mely körülbelül 400 kilométer hosszú, guruló golyón megteszi. A vállalkozó szellemű spleenes angol a márczius hó végén indult el Manchesterből s 20 nap alatt szerencsésen el is ért Birminghamig. A golyó átmérője valamivel több mint hét láb s hogy egyszer megforduljon, tizenöt tásztásra van szüksége. Az eredeti járókészüléknek sok bámulója van az országuton, mert még Angliában is kissé furcsának találják a guruló golyó utasának kevés haszonnal járó ideáját.

KÖZGAZDASÁG.

Heti piac Dván.

Az elmúlt hetipiacz a mult hetihez hasonlóan igen gyenge volt, minek okául most is csak azon már többször említett körülmény képzelhető, hogy piacunkat a termelők, ugymint a kereskedők ugyszólván kerülik.

A beállott esők következtében a gabonaárakban ismét csökkenés állott be és alább felsorolt árak voltak elérhetőek:

Tiszta buza	30 ltr	1.40—1.60
Elegy »	30 »	1.20—1.25
Rozs	30 »	1.10—1.20
Tengeri	30 »	1.——1.05
Zab	20 »	0.50—0.60
Burgonya	20 »	0.40—0.50

Szilvapálinkában a kereslet ugyan valamivel élénkebb volt, az árak azonban változatlanok maradtak.

Borban a kereslet még mindig élénk, mig a kínálat igen csekély, minek következtében az árak ujjab emelkedéseknek néznek eleibe. 1892-iki termés 24 frtól 26 frtig.

Nagyobb változás állott be a szeszüzletben, a mennyiben a szárazság és a már csaknem kimerített contingens a gyárakat igen tartozkodóvá tette, miáltal a szesz-árak, tekintve a meglehetősen keresletet, emelkedtek. Az árak főképen az aradi, szegedi, temesvári, győri, lugosi, kolozsvári és brassói gyárak által tartatnak igen szilárdan.

Finomított szesz 96° 109 L.-ként 52 — 52½ frt.
» » » L°/o-ként 54½ — 55 frt.

Széna és szalma csak igen kevés hozatott be és igen jó árak mellett kelt el.

1 székér széna 5 frtól 10 frtig.

1 » szalma 1 frt 50 krtól 2 frtig.

Szerkesztői üzenetek.

Bebika. Köszönjük; jövő számban. — M. Petroseny. Lapzártakor érkezett. Jövő számban. — D. H. J. Hátszeg. Közöljük. — Lumpaczius Vagabundus, Déva. Másnemű cikket szívesen; — Kacsaringós Jóska aczél(toll)ja sokkal finomabb, élesebb s keze oly gyakorlott, hogy az ön által megkezdeni óhajtott toll-duellum alighanem az ön hátrányára ütne ki. — i. Z. J. A közleményt megkaptuk. Köszönet. Nagyon érdekes; folytatását is szeretnők. — Laci, Kolozsvár. Nur nicht brummen: es wird schon kommen.

Lapvezér: **Kroll Rudolf**, k. r. főgymn. tanár.

Felelős szerkesztő: **Sándor Vidor**.

Kiadótulajdonosok: **Kroll és Társa**.

HIRDETÉSEK.

Sz. 143—1893.
bvgtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. járásbírósnak 1892. évi 620. számú végzése által Mekiska Károly és »Equitable« e. állomokbel biztosító társaság végrehajtók javára Moldovan Jusztinián alperes ellen 78 frt 80 kr. tőke, ennek 1890. év január hó 1. napjától számítandó 6% kamata, 29 frt 14 kr. költség és 79 frt 61 kr. tőke, ennek 1890. július hó 5. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 14 frt 67 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 423 frt 67 kr-ra becsült **bolti vas-áruccikkéből** álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbírósnak 367. és 1101. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Déván a városháza előtt leendő eszközökre 1893-ik év május hó 13-ik napjának **dél-előtti 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Déván 1893-ik évi április hó 25-ik napján.

Rubner Antal,
kir. bírósági végrehajtó.

170. szám.
1893.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1062—93 számú végzése által petrosenyi Junger Samu végrehajtató és Berkovi s Dávid felülfoglaltató javára petrosenyi Heimbe Ignác ellen 500 frt — kr. tőke, ennek 1893. évi április hó 6. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 60 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 739 frt-becsült **házbutorok- és bolti áruccikkéből** álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1152—93 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Petrosenyben alperes lakásán leendő eszközökre **1893. évi május hó 19-ik napjának** délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pujon, 1893. évi április hó 2. napján.

Mirtse Diénes s k.,
kir. bir. végrehajtó.

SÖR!

SÖR!

ifj. Hagenmacher Henrik sörfőzdeje
PROMONTORON
(Budapest mellett)

Ajánlja kiváló jò minőségű

Ászok sör

Márciusisör

Dupla
márcziusi sör

Terem sör
pilseni mód szerint

Kiviteli
bak sör

készítményeit úgy hordókban, mint pedig palaezokban.

Sörfőtelep Arad és vidéke, valamint Erdély részére

GOLDSCHMIDT MIHÁLYNÁL

— ARADON —

6 - 20

szesz-, szilvorum-, törköly- és bornagykereskedő.

Képviselek kedvező feltételek mellett alkalmaztatnak.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, miszerint **Hunyadi-út 117. számú telkemen** jól berendezett

FA- ÉS DESZKARAKTÁRT

tartok, hol is különböző faju és a legjobb minőségű

deszkák, léczek, gerendák, szálfák
sátraknak való deszkák

és egyéb épületfa-anyagok a legjutányosabb árakon kaphatók.

A nagyérdemű közönség partfogását kérve, maradok

tisztelettel

BREIER HENRIK.

Van szerencsénk a nagyérdemű regalebérő, mezőgazdasággal foglalkozó és fogyasztó-közönségnek a nagyméltóságú m. kir. Pénzügyministerium által 1890. évi november hó 2-án 106776. sz. a. engedélyezett

szesztartásra rendelt szabad magánraktárunkat,

melyben mindig legjobb minőségű finomított szeszt tartunk; — a nagytekintetű m. kir. Pénzügyigazgatóságtól 19659—890. szám alatt engedélyezett

szilvorum, szilva- és törkölypálinka-nagyárudánkat,

ugyszintén **sör-nagyraktárunkat,** a melyben kizárólag a kőbányai első magyar részvényserfőzde gyártmányait árusítjuk, — nemkülönben **bor-nagyraktárunkat,** melyben egyedül csak erdélyi ó- és uj-borokat tartunk, melyeket közvetlen termelőktől szereztünk be, becses figyelmébe ajánlani.

Czégünk jó hirneve, melyet több mint 30 évi fennállása alatt magának kivívni oly szerencsés volt, kezeskedik a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásért, melyek mindenkor szorosán a napi árak mellett eszközöltetnek.

WERNER SALAMON és FIAI, Déva.

4 — 6